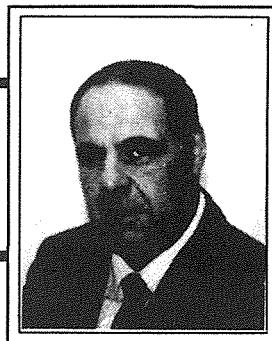

PROFIL

Dun Gejt Mannarino – Patrijott
1733 - 1814

Kitba ta' Chev. Frans Borda Vassallo

Ma' dawk l-istatwi li digà semmejna, ta' nies kbar fit-tempju ta' B'Kara insibu oħra li għalkemm m'hix wild Birkirkara kellha sehem fil-bijografija tagħha u għalhekk aħna bħala gwidi ma nistgħux nibqgħu għaddejjin minn quddiemha mingħajr ma ngħidu sa ħaġa dwarha: Dun Gejt Mannarino, patriott.

Quddiemna għandna l-fidi tal-magħmudija tiegħu merfugħha fil-Knisja ta' San Pawl ġewwa l-belt Valletta, li tghid, li l-viċi-parroku ta' din il-knisja parrokkjali għammed tarbija mwielda dak in-nhar mill-koppja Ĝużeppi u Giovanna Mannarino fid-29 t'Awissu 1733. Il-ġenituri tawh l-ismijiet ta' Ģakbu, Tumas u Gaetano lil dan il-wild. Dak iż-żmien mhux kulħadd kien jissejja bl-ewwel isem bħalma jsir llum, iżda kienu jużaw it-tielet isem tal-fonti għad fil-fatt lit-tarbija kienu jsejhulha Gejtu. Iżda l-qarrej xejn m'għandu għax jaħseb li aħna sejrin inkomplu l-istorja ta' ħajjet dan il-bniedem u r-raġuni hija li Mannarino kien mill-Belt u mhux minn Birkirkara. Biss insemmu li Dun Gejt kellu ħuh li kien qassis ukoll, Dun Anton Mannarino.

Il-konġura u l-irvell imsejjah 'tal-qassisin' li Dun Gejt għaqquad u għamel fl-1775 kontra l-Gran Mastru Ximenes, il-kastigi li ta dan il-Gran Mastru, it-tnejn u għoxrin sena kalzri li kien fih sa ma nħeles minn Napuljun huma l-qofol ta' l-istorja. Il-parti l-oħra, fejn l-istoriċi jridu mhux biss li jifhmu l-ġħemil ta' Mannarino iż-żda saħansitra jifhmu bil-fehmiet li ġegħlu lil dan il-qassis biex jimxi kif mexa. F'kitba oħra li saret ftit snin ilu fuq din il-kwistjoni, jiġifieri jekk Dun Gejt kienx bniedem patrijott kbir u qalbieni inkella dak kollu li ġara ma jmissux lilna għax m'għandhomx x'jaqsmu ma' Birkirkara; joqorsuna l-ismijiet ta' Dun Xand Farrugia, Dun Ĝużepp Gatt u Dun Tumas Sciortino. Dan għaliex dawn kienu qassisin Karkariżi

ikompli f'paġna 153

li fil-kongura u l-irvell tal-qassisin kienu f'dan ir-raħal u ħadu sehem f'dak kollu li sar.

Però Birkirkara tidħol fl-ahħiar paġna ta' l-istorja ta' Dun Gejt Mannarino jiġifieri fid-difna tiegħu. Ghajjen bil-ğraja ta' swied il-qalb ta' ħajtu u misjur bil-ghadd ta' snin, Dun Gejt ħass li wasal biex iħalli dan il-wied ta' dmugħ u jmur f'pajjiż mhux mikxuf li mill-limiti tiegħu ebda vjaġġatur ma jerġa' lura; ħaseb biex jagħmel it-testmetn li fih juri l-ahħar xewqat tiegħu, x'kellu jsir minnu u mill-ġid li kellu wara mewtu. It-testment kien sar min-Nutar Cristofolo Frendo gewwa l-belt Valletta. It-testment, tlieta w-ghoxrin folja jitkellem il-biċċa l-kbira fuq il-ġid li kellu u li ħallih għall-quddies għal ruħu; legati lil ħutu, qraba u l-knejjes.

"L-ewwelnett nirrikmanda ruħi lil Alla l-iktar għoli, lill-aktar qaddisa dejjem bla tebgħha Marija Omm Alla, lill-qaddisin Pawlu Appostlu u Publju u lil kollha kemm huma l-anġli u l-qaddisin tas-sema protetturi tiegħu rrid li ġismi meta jkun mejjet jiġi midfun f'rakna moħbijsa ta' dik il-knisja mqadsa li jkun fiha waqt mewti", tgħid din il-kitba fl-istess testament.

U hekk nistgħu intenu li l-qabar ta' Mannarino ħadd ma jaf sewwa liema hu. Ix-xewqat kbar u l-kburija ta' qalb li qanqlitu għall-għemil li kellu jibqa' msemmi u fl-istess ħin ukoll il-kruha tax-xorti li messitu mal-waqgħa tiegħu.

Għalkemm dak li qrajna fuqu għadu ma wassalniex eqreb lejn l-isorja kollha ta' ħajtu iktar mit-tfittix li għamilna biex inkunu nafu sewwa liema.

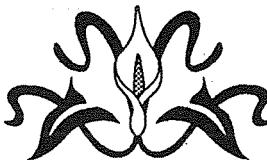
ikompli f'paġna 154

Dun Gejt Mannarino.

hu qabru, nafu li Dun Gejt miet fis-sebgħa ta' April 1814 fl-età ta' tmenin sena fil-Knisja ta' San Ġiljan li kienet mal-parroċċa ta' Birkirkara. Il-funeral tiegħu kien wieħed fqir x'aktarx skond ix-xewqa tiegħu kif jidher minn kitba tal-mewt fir-registri "LIBRO DEI MORTI" tal-parroċċa ta' B'Kara.

F'dawn l-ahħar snin f'Birkirkara saru żewġ tifkiriet ta' dan il-qassis patrijott. Wahda, isem għalih "Via Mannarino" ta' Triq ġdida ul-ohra lapida sabiħa b'kitba xierqa bil-latin li bit-thabrik tal-Kavallier G. Dimech Debono meghjun minn dak li taw in-nies tqegħdet f'wahda mill-kappelli tal-knisja l-qaddima. Din il-lapida tqegħdet b'ċeremonja sabiħa fl-ewwel ta' Novembru 1931.

GIMA PRESS

Prop. Gigi Mallia

86, Victory Street, B'Kara

Tel: 496175

**Xogħol ta' stampar fuq santi, inviti,
boroż u kotba ta' irċevuti eċċ.**